

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

Завідувач кафедри проф. Марченко О. А.

_____/_____
(протокол № _____ від _____ 20_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова економіка (М 2 Регіональна економіка)

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Освітня програма Економіка та бізнес

Розробники:

Біляєв С.С. к.е.н., доцент кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

Верховод І.С.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Рівень вищої освіти: перший Бакалавр Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 Економіка Освітня програма: Економіка та бізнес	Обов'язкова	
Блоків – 2		Рік підготовки	
		другий	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180 години		3	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		☐	☐
		Самостійна робота:	
		150 год.	
		Вид контролю	
		іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній рівень – бакалавр		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Світова економіка» є формування системи знань та практичних навичок з міжнародної економіки, умов, форм, методів та основного інструментарію міжнародної економічної діяльності, механізму участі окремої країни на світовому ринку товарів та послуг. Обґрунтування, систематизація та узагальнення законів та закономірностей, умов, принципів, процесів розвитку світового господарства та їх вплив на розвиток економіки національного господарства, регіональних об'єднань країн світу.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Світова економіка» є вивчення сутності і тенденцій інтернаціоналізації економіки, форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення та механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати й оцінювати світогосподарські явища та процеси у контексті національних інтересів України.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: - загальні основи функціонування світового господарства; закономірності взаємодії національних економік і міжнародних економічних організацій в сфері зовнішньої торгівлі; міжнародні переміщення факторів виробництва; механізми фінансування і формування світової економічної системи; проблеми інтеграції України в світове господарство

вміти: характеризувати розвиток міжнародної економіки; узагальнювати інформації про форми, види, засади, методи здійснення зовнішньоекономічних зв'язків вітчизняними підприємствами; аналізувати основні процеси і явища економічного розвитку світового господарства; опанувати урядові рішення з питань зовнішньоекономічної діяльності з точки зору об'єктивності, ефективності і соціально-економічних наслідків; відобразити зовнішньоекономічну політику України.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Спеціальні компетентності:

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

4. Програмні результати навчання:

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

PH5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

PH6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

PH7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

PH8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

PH9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

PH12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

PH21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Блок 1. Теоретико-принципові основи світового господарства

Тема 1. Світове господарство і міжнародна економічна система

Сучасне світове господарство. Економіка як світова система. Предмет міжнародної економіки. Класифікація країн за економічними критеріями. Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків. Головні елементи міжнародної економіки. Етапи і тенденції розвитку міжнародної економіки. Сутність відкритої економіки та її переваги. Характер та тенденції розвитку міжнародної економіки. Фактори, що впливають на розвиток міжнародної економіки. Закони розвитку світового господарства та місце в ньому України. Особливості інтеграції України у систему міжнародної економіки.

Тема 2. Інтернаціоналізація економічного розвитку і міжнародний поділ праці.

Передумови становлення і розвитку інтернаціоналізації господарського розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя (І Г Ж). Інтернаціоналізація продуктивних сил, виробничих відносин, суспільного виробництва, обміни. Інтернаціоналізація транспорту, паливно-енергетичних комплексів, галузей народного господарства, інформаційних систем. Інтернаціоналізація розподілу, споживання, управління. Міжнародний поділ праці (МПП). Теорія порівняльних витрат виробництва. Фактори, що впливають на розвиток МПП. Сучасні особливості розвитку МІ ІГЦ міжнародна спеціалізація і кооперація виробництва. Головні напрямки розвитку МПП. Міжгалузева і

внутрішньогалузева спеціалізація. Види внутрішньогалузевої спеціалізації в т.ч. предметна, розмірна, подетальна, технологічна і наукова. Постсоціалістичні країни в МПП.

Тема 3. Середовище міжнародної економічної діяльності (МЕД)

Поняття середовища міжнародної економічної діяльності, його структуризація і особливості. Специфіка аналізу і оцінка середовища МЕД.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики у МЕД. Політичні Інтереси країни, групи країн, регіонів. Політична стабільність і політичні ризики.

Правові регулятори МЕД. Інституціональне забезпечення регіональних, міжнаціональних та наднаціональних органів регулювання МЕД. Міжнародні конференції, їх систематизація і роль у розвитку МЕД. Міжнародні організації (комісії) та їх систематизація і роль у розвитку МЕД. Основні міжнародні економічні організації.

Економічне середовище. Формування світового ринку, його структура і особливості розвитку. Систематизація країн світу – регіональний, регіонально-економічний, економічний, організаційний, соціально-економічний принципи. Методологія та інструментарій оцінки економічного потенціалу країни, груп країн та регіонів світу.

Соціально-культурне середовище. Фізіологічна поведінка. Соціальна поведінка та її основні характеристики-стать, вік, сім'я, каста, етнос, раса, національність, професія, релігія, політична орієнтація. Мотивація до праці. Мовна і немовна комунікація, мораль, та етикет. Менталітет, культура.

Технологічне середовище – транспорт, енергетичне забезпечення, зв'язок та інші.

Блок 2. Основні поняття та механізми світової економіки

Тема 4. Міжнародна торгівля

Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин. Сутність міжнародної торгівлі. Теорії міжнародної торгівлі. Конкурентоспроможність товарів. Світові ціни. Торговий баланс країни. Сутність торгового балансу. Державне регулювання у міжнародної торгівлі. Державне регулювання міжнародної торгівлі. Тарифне і нетарифне регулювання у зовнішній торгівлі (мити, квотування, ліцензування). Добровільні експортні обмеження. Протекціонізм. Лібералізм. Генеральні погодження тарифів у торгівлі. Структура міжнародної торгівлі. Основні тенденції розвитку світової торгівлі. Суперечності сучасної міжнародної торгівлі. Динаміка сучасної міжнародної торгівлі. Місце і роль України в світовій торгівлі. Міжнародна торгівля послугами.

Тема 5. Міжнародні інвестиції

Капітал як само зростаюча вартість. Міжнародний рух капіталу та причини його виникнення. Вивіз капіталу як провідна форма міжнародної економіки. Форми вивозу капіталу за ознакою власності па капітал. Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Основні теорії інвестиційної діяльності. Прямі іноземні інвестиції та транснаціональні корпорації (ТНК). Транснаціональні альянси. Національний економічний ефект прямих іноземних інвестицій. Особливості

залучення міжнародних інвестицій в Україну. Україна на ринку міжнародних інвестицій.

Тема 6. Міжнародний кредит(МК)

Міжнародний кредитного сутність, мета і умови. Суб'єкти МК. Основні функції МК. Види МК за цільовими призначеннями, за формами надання, за суб'єктами кредитування, за характером забезпечення, за термінами. Фірмові банківські та урядові кредити. Світовий ринок позичкових капіталів (СрПК), його функції та структура. Світовий грошовий ринок. Інституціональна структура СрПК. Географічна структура СрПК. Основні фінансові центри й Євроринок.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.
Блок 1. Теоретико-принципові основи світового господарства				
Тема №1. Світове господарство і міжнародна економічна система	28	2	2	24
Тема №2. Інтернаціоналізація економічного розвитку і міжнародний поділ праці.	28	2	2	24
Тема №3. Середовище міжнародної економічної діяльності	32	4	2	26
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	88	8	6	74
Блок 2. Основні поняття та механізми світової економіки				
Тема №4. Міжнародна торгівля	28	2	2	24
Тема №5. Міжнародні інвестиції	30	2	2	26
Тема №6. Міжнародний кредит	34	4	4	26
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	92	8	8	76
<i>Разом</i>	180	16	14	150

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

Назва теми	Кількість годин
	денна форма навчання
Тема №1. Світове господарство і міжнародна економічна система	2
Тема №2. Інтернаціоналізація економічного розвитку і міжнародний поділ праці.	2
Тема №3. Середовище міжнародної економічної діяльності	4
Тема №4. Міжнародна торгівля	2
Тема №5. Міжнародні інвестиції	2
Тема №6. Міжнародний кредит	4
<i>Разом</i>	16

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання
1	Тема №1. Світове господарство і міжнародна економічна система	2
2	Тема №2. Інтернаціоналізація економічного розвитку і міжнародний поділ праці.	2
3	Тема №3. Середовище міжнародної економічної діяльності	2
4	Тема №4. Міжнародна торгівля	2
5	Тема №5. Міжнародні інвестиції	2
6	Тема №6. Міжнародний кредит	4
	Разом	14

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема №1. Світове господарство і міжнародна економічна система	24
2	Тема №2. Інтернаціоналізація економічного розвитку і міжнародний поділ праці.	24
3	Тема №3. Середовище міжнародної економічної діяльності	26
4	Тема №4. Міжнародна торгівля	24
5	Тема №5. Міжнародні інвестиції	26
6	Тема №6. Міжнародний кредит	26
	Разом	150

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни «Світова економіка» використовуються такі методи навчання: співбесіда, пояснення, інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій, практична робота, ситуаційні вправи.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення дисципліни «Світова економіка» використовуються такі методи контролю: опитування, тестування, перевірка конспектів, контрольна робота.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* – у разі складання дисципліни перед комісією

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості ВР України, №1697 від 14.10.2014 р.
2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // Відомості ВР України, №11026 від 15.04.2014 р.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості ВР України, від 04.09.2016 р.
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості ВР України, від 25.12.2016 р.
5. Дэниелс Джон Д., Радеба Ли Х. Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции: Пер. с англ. / Академия народного хозяйства; Высшая школа международного бизнеса / Л.И. Евенко (общ.ред.и вступ.ст.). — М.: Дело Лтд, 1994.
6. Киреев А. Международная экономика. В 2-х ч. — М.: Международные отношения, 1998. — Ч. I: Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. Учебное пособие для вузов.
7. Киреев А. Международная экономика. В 2-х ч. — М.: Международные отношения, 1999.— Ч.II: Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое программирование. Учебник для вузов.
8. Міжнародна економіка: Підручник / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / А.П. Румянцев (за ред.). — 3.вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2006.
9. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т / А. М.Поручник (ред.) — К.: КНЕУ, 2005.
10. Міжнародна економіка: Підручник / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / А.П. Румянцев (за ред.). — 3.вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2006.

Додаткова

1. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник/За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С.- К.: Освіта України, 2012. - 300с.
2. ИНКОТЕРМС 2010г. Правила ІСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. - Асоціація «ЗЕД», 2011, -268 с.
3. Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Батанова Т.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: сучасні особливості функціонування та аналізу розвитку. - Одеса: Одеський національний економічний університет, 2012. -, 182 с.
4. Ю.Кругман П.Р., Обстфельд М. Международная экономика. Учебник. СПб:Питер, 2004. - 831с.
5. П.Линдерт П.Х. Экономика мирохозяйственных связей: Учебник, - М.: Прогресс, 1992.
6. Международная экономика: в вопросах и ответах: Учебник /Под ред. Козака Ю.Г. - К.: ЦУЛ, 2013. -240 с.
7. Международные экономические отношения: теория и политика: Учебное пособие / Под редакцией Козака Ю.Г. - К.: ЦУЛ, 2013. - 360 с.
8. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2008 - 320с.

9. Міжнародна торгівля: Навч. посіб./За ред. Ю.Г.Козака, Н.С.Логвінової, О.В.Мирошніченка. -К.: ЦУЛ. 2009.- 668с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Адміністративно-управлінський портал // www.aup.ru
2. Нормативні акти України // www.nau.kiev.ua
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України // www.rada.dok.ru
4. Централізована база даних про емітентів цінних паперів // www.istor.com.ua.
5. АМА – Американська асоціація маркетингу (www.amie.com/arf)
6. United Nation (www.un.org) – статистична та інша інформація про членів ООН (демографічна, соціальна, економічна тощо).
7. World Bank (www.worldbank.org) – джерело інформації про більш ніж 200 країн та регіонів.